

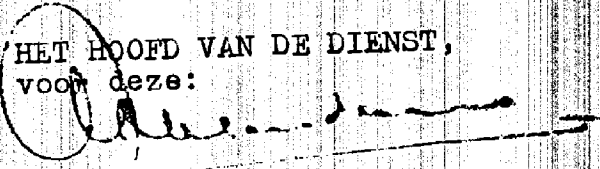
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

No.: 61780.
Bijlage: 1.
Onderwerp: Overzicht No.4.

's-Gravenhage, 14 Mei 1949.
Javastraat 68.

Hierbij heb ik de eer U een exemplaar aan te bieden van
Overzicht No.4 van mijn Dienst, afgesloten per 9 Mei 1949.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

J.G. Crabbendam.

AAN: Alle Politieverbindingen.

Cp
→

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

Overzicht No.4.

1949.

I N H O U D.

I.	Communisme Internationaal	blz. 1
II.	De Nederlandse "Vredeskaravaan"	" 3
III.	Activiteit van de C.P.N. ("De Waarheid")	" 4
IV.	Neven- en mantelorganisaties der C.P.N.	" 9
V.	Revolutionnaire Communistische Partij (R.C.P.)	" 11
VI.	Socialistische Beweging	" 11
VII.	Indonesië	" 11
VIII.	Overzicht der stakingen in April 1949	" 15

INDEX.

De leden van de Nederl. Vrouwen Beweging werken met "Vredeschiers"	blz.	2
Het organiseren van zgn. schokstakingen in havensteden	"	2
B. Blokzijl, B. Brandsen en M. Boshart te Moskou als gasten op het tiende congres van de vakbonden der Sowjet-Unie	en "	3
Het communistisch karakter van de Nederlandse Vredeskaravaan	"	4
Voor het C.P.N.-verkiezingsfonds 1949 werd f.100.000.- minder uitgetrokken dan voor het fonds in 1948	"	5
Mutaties en verschijnselen van afscheiding in de C.P.N.	t/m "	5 7
1 Mei-viering door de C.P.N.; lauwe stemming	en "	7 8
Georganiseerde agitatie van communistische zijde tegen de troepenverscheppingen naar Indonesië	en "	8 9
Reasconferentie van het A.N.J.V.	"	9
N.V.B.-leiding wil demonstraties tegen Amerikaanse of Engelse soldaten, die in Nederland militaire oefeningen zouden komen meemaken	"	10
Jaarlijks congres der Vereniging "Nederland-U.S.S.R."; Theun de Vries tot voorzitter gekozen, nieuwe plannen aanvaard	"	10
Derde congres der R.C.P. (Nederl.Sectie van de IVe Internationale)	"	11
De "Socialistische Beweging" opgericht; belangstelling van extreem-radicalen elementen	"	11
Belangstelling van Indonesiërs in Nederland (Perhimpunan Indonesia) voor het wereldvredecongres te Parijs	"	12
Vertrek uit Nederland van zgn. stakende Indonesische studenten naar Praag	"	13
Linkse beïnvloeding van de Chinese studentenvereniging "Chung San Hui" te Amsterdam	en "	13 14

II. COMMUNISME INTERNATIONAAL.

De betekenis van het Parijse wereldvredecongres ligt minder in de manifestatie op zich zelf dan in het gebruik, dat Moskou wil maken van de organisaties, die het hebben voorbereid. In oktober 1-1949 (blz. 1 en 2) werd de aandacht gevestigd op enige van deze nationale comités in West-Europa, inclusief Engeland. De bedoeling heeft blijkbaar voorgezeten om op het initiatief van het congres te Wroclaw (Breslau) voort te bouwen en via dat te Parijs te komen tot een bundeling van zgn. vooruitstrevende krachten, die door Moskou en Kominform kunnen worden gebruikt tegen de inspanningen van het "imperialistische" Westen. (Marshall-plan, Bakeluz, Westerse Unie, Noord-Atlantisch Pact).

Men heeft begrepen, dat de grondslag voor de communistische actie moest worden verbreed. Bij de samenvoeging van alle krachten in dienst van de vrede wordt de klemtoon niet langer gelegd op intellectuelen en kunstenaars, zoals nog het geval was op het congres van Wroclaw in Augustus 1948. Het front is verbreed door inschakeling van arbeiders-, vrouwen-, jeugd- en andere organisaties. Indien Rusland's voornemen om aan het Westen zekere concessies te doen (b.v. opheffing van de Berlijnse blokkade) werkelijkheid zou worden, dan zal dit nog niet betekenen dat de strategie van Moskou ingrijpend verandert. De communistische partijen in de West-Europese landen zullen zich ook nu weer in tactisch opzicht hebben aan te sluiten aan de gewijzigde omstandigheden. Als instrumenten voor de strijd tegen de macht van het Westen zullen de partijen ook in de toekomst gebruikt worden om het strategisch einddoel, de wereldrevolutie, te blijven ondersteunen.

Indien Sowjet-Rusland in de eerstkomende maanden niet langer zou volharden in zijn starre houding, kan dit voor de "nationaal" communistische partijen waarschijnlijk een verandering van haar tactiek naar buiten tot gevolg hebben. Met die mogelijkheid houden sommige C.P.N.-functionarissen reeds thans rekening. Dit bleek bijvoorbeeld uit een incidentele toelichting, van Jaap Brandenburg, lid van het dagelijks bestuur der C.P.N. en lid van het Bedrijfsbureau dezer partij. De gunstige berichten in de burgerpers, aldus Brandenburg in een 1 Mei-rede, betreffende de Berlijnse blokkade moesten gezien worden in het licht van het grote vredescongres te Parijs, hetwelk de Westerse mogendheden had doen inzien, dat miljoenen op de wereld handhaving van de vrede eisten.

Het Parijse congres werd als welkom propagandemiddel door de communisten met beide handen aangegrepen, omdat Wroclaw, noch het in December 1948 gevolgde vrouwencongres te Boedapest en evenmin het later belogde vredescongres te New York bevredigende resultaten voor het werken onder de massa vermochten op te leveren.

Het Nederlandse organisatiecomité voor het Wereldcongres voor de Vrede te Parijs (secretariaat Haakon Stotijn) verspreidde in de afgelopen maand het colportageblad "Vrede". De redactie van deze vredeskrant bleek volledig afgestemd op de tactiek om met uitspreken van personen en instanties uit zeer verschillende milieus (Koningin-Moeder van België, Charley Chaplin, de schrijver Martin Andersen Nexø en Arnold Zweig, de patriarch van Mos-

kou, het Wereldvakverbond, etc.) de indruk te vestigen, dat het Parijse congres niet identiek was aan de communistische initiatiefnemers.

"Het Comité van Actie voor de Vrede" (zie overzicht No. 1-1949, blz. 3), dat zich in ons land nog steeds niet actief naar buiten heeft getoond, heeft in April j.l. in België een evenknie gekregen in de juist opgerichte vereniging van "Vlaamse Intellectuelen voor de Vrede", in afkorting V.I.V.. Deze organisatie is reeds verder gegaan dan de Nederlandse en heeft een beginselverklaring met een lijst van personaliteiten, die het aanbevelen, gepubliceerd. Daaruit blijkt, dat het hier weer een der talrijke camouflage-organisaties met sterk communistische inslag betreft. Opgenschijnlijk zijn deze comités en verenigingen zelfstandig en sommige der aanbevelende personen zullen wellicht met verontwaardiging de bewering van de hand wijzen, dat zij lid zijn van een communistisch georiënteerde groep.

In Nederland werkten in navolging van Frankrijk, leden van de Nederlandse Vrouwen Beweging met zgn. vredesacties, waarin handtekeningen en bijdragen van hen, die instemmen met de strijd voor vrede moeten worden verzameld. Uit deze en andere handelingen treedt telkens naar voren, dat gepoogd wordt een volksbeweging voor de vrede te organiseren, waarin de communisten als leiding gevende instantie zich voorlopig op de achtergrond houden. Uiteindelijk wordt met deze en soortgelijke activiteiten beoogd om de plannen van de overheid te doorkruisen.

Ook op economisch terrein blijven de communisten diliget. Voor Nederland is het raadzaam zich in het bijzonder te vergewissen van deze activiteit in nabuursteden. Er worden b.v. alomtegenwoordig pogingen verwacht van het Actie-Comité tot het bewerkstelligen van zgn. "schokstakingen" onder de Antwerpse havenarbeiders. Hieronder worden verstaan zich regelmatig herhalende 24-uurs stakingen, waardoor op bepaalde tijdstippen plotseling het werk in de haven wordt lamgelegd. Voorts heeft het Antwerpse Actie-Comité gepoogd de Londense havenarbeiders-staking voor haar doeleinden te gebruiken. In die geest worden op ruime schaal streekbiljetten in de Antwerpse haven verspreid. Doordat de Londense staking echter buiten verwachting plotseling werd opgeheven bleef het beoogde resultaat achterwege.

In April j.l. werd het tiende congres van de vakbonden der Sowjet-Unie in het Kremlin te Moskou gehouden. Als Nederlandse gasten waren aanwezig de B.V.C.-voorzitter Berend Blokzijl, benevens zijn medebestuurders B. Brandsen en M. Boshart. Zij zullen enige weken in de Sowjet-Unie blijven voor het afleggen van bezoeken en de bezichtiging van verschillende objecten.

Blokzijl sprak op 22-4-1949 in de Russische hoofdstad een begroetingsrede uit. Hij was, volgens de omroeper van Radio-Moskou, "buitengewoon ontroerd" toen zijn beurt om te spreken kwam, omdat het hier geen gewone plaats gold, doch de tribune, waar ook kameraad Stalin had gesproken.

Radio-Moskou legde Blokzijl's toespraak (in het Nederlands) op de geluidsband vast en relayeerde ze in de uitzending van 24-4-1949. Onder het hoofdstuk Inhoudsopgave van dit overzicht zijn enkele daarop betrekking hebbende passages vermeld. Over de toe-

stand in Nederland sprak hij al evenzeer misprijzend. In alle landen van de wereld, aldus Blokzijl, sreedden de arbeiders naar sociale vooruitgang en het behoud van de vrede tussen de volkeren. In Nederland ontmoette dit streven veel weerstand bij de bezittende klasse en haar helpers. Door de stijging van de prijzen daalde de koopkracht voortdurend. De prijzen van de voedingsmiddelen waren in Nederland 134% hoger dan in 1939. de kleding kostte 210% meer dan voor de oorlog, het schoeien 236%, reinigingsmiddelen, zoals zeep en dergelijke 231%. Huisruud 208%, terwijl de Nederlandse regering binnenkort de huissuren met 30% zou gaan verhogen. De lonen van de arbeiders bleven bij deze prijsstijgingen verre ten achter.

Tegenover de slechte toestand waarin de werkers verkeren stonden, volgens Blokzijl, de enorme winsten van de groot-ondernemers. Een nauwkeurig onderzoek had uitgewezen, dat een aantal bezitters van grote bedrijven thans 37 maal hun voeroorlogse winsten maakte. Het werd met de dag duidelijker, dat de bezittende klasse van Nederland zich nieuwe macht en rijkdom verschatte ten koste van een toenemende verarming en uitbuiting van de arbeiders. Naast de probeerde ook de Nederlandse regering de volkeren van Indonesië met kracht van wapenen weer onder het koloniale juk te brengen, etc.

De uitzendingen van Radio-Moskou in de Nederlandse taal bleven zich ook verder in anti-Amerikaanse zin ontwikkelen. 311 kens een uitzending op 13-4-1949 had de "Prawda" van 9 April zich ook met Nederlandse vraagstukken bezig gehouden in het artikel, getiteld: "Het economieïsme is het ideologische wapen van de Amerikaanse reactie". Thans hadden, aldus het officiële Amerikaanse dagblad, de Nederlanders zich ervan overtuigd, dat het Marshall-plan, dat de economische basis van het Noord Atlantisch blok vormt, tot een sterke verlagings van het nationale inkomen van Nederland had geleid, tot inkrimping van de buitenlandse handel, de schoopvaart en de industrie; tot een tekort van in lands begroting en tot toename van de werkloosheid. Dit wild, zeg ik, dat Nederland feitelijk van zijn ook zo reeds karige middelen nog moest afstaan voor de bewapening van zijn leger naar Amerikaans model. Voor de Nederlandse belastingbetalers werd het echter een vergroting van de reeds zo zware belastingen. De door de militaristische kringen uitgewerkte plannen voor de opleiding van reservetroepen werden op het ogenblik bezien, met het doel ze uit te breiden. Deze militaire reserves onttrokken arbeidskrachten aan de landbouw en de industrie en dit leidde vervolgens weer tot vermindering van het nationale inkomen.

III. DE NEDERLANDSE VREDESKARAVANEN.

Zeer velen hebben de laatste weken nog instemming betuigd met het wereldvredecongres te Parijs, dat van 20 t/m 23 April j.l. werd gehouden. De uitvoerige lijsten in "De Waarheid" behelsden ook de namen van talrijke intellectuelen en kunstenaars. Men gaen van deze ondertekenaars is niet-communistisch gezind en evenmin meeloper. Wel stellen deze lieden zich op het in de com-

unistische pers telkens weer verbrede standpunt, dat de strijd voor de vrede allereerst een algemeen menselijke zaak is waaraan iedereen met oprechte gevoelens behoort deel te nemen.

Het Parijse congres heeft echter onmiskenbaar aangetoond dat deze gehele actie een partijdig pro-communistisch karakter droeg.

De verovering van Nanking door de oprukkende communistische legers in China werd bijvoorbeeld zonder meer verheerlijkt al gold het een aperte oorlogshandeling. De val van genoemde stad kregen de congresgangers plechtig aangekondigd en werd door hen uitbundig toegejuicht als een grote gebeurtenis.

"De Waarheid" ruimde aan bedoeld wapenfeit een opvallender plaats in dan aan het verslag over het wereldvredecongres. De gedragingen van hen, die deel uitmaakten van de zgn. Nederlandse vredeskaravaan naar Parijs duiden eveneens op een communistisch gericht strijdvaardigheid. Onstreeks 600 personen van Nederlandse nationaliteit, van wie circa 400 op 23-4-1949 in zeven touringcars uit Amsterdam, Den Haag en Rotterdam vertrokken, namen deel aan de in het Buffalo-Stadion te Parijs gehouden demonstratie. Van de 53 deelnemende landen vormde de vredeskaravaan uit Nederland volgens "De Waarheid" de grootste. De organisatie van de reis en de ontvangst in Parijs lieten te wensen over en wekten de ontstemming van vele deelnemers. De eigenlijke congresafvaardiging uit Nederland bleek enige malen onvindbaar; voor nachtlogies was onvoldoende gezorgd, waarop in het C.P.N.-blad kritiek werd geïf. Zowel tijdens de reis, als gedurende de demonstratie hebben de karavaanreizigers door woord en zang hun communistische gezindheid getoond. De buitenlandse communisten begroetten de karavaan o.m. met de kreet "Harder" (de Indonesische nationalistische vrijheidsroep).

Een der leiders, de communist Th. J. Heurax, vuurde de demonstranten aan zich vooral bij het betreden van het reusachtige stadion geestdriftig te betonen. Een A.N.F.V.-leider trachtte de deelnemers tijdens het defilé langs de tribunes aan te spreken om in de Franse taal "vrede met de Indonesië" te roepen, dit mislukte omdat men zijn aanwijzing niet begreep.

Bij terugkeer in Amsterdam wakte Heurax voornamelijk de deelnemers op om in fabrieken en werkplaatsen de vredesgedachte meegebracht uit Parijs te verbreiden. Aangezien het merendeel van hen de Franse taal niet verstaat, kunnen hun indrukken slechts oppervlakkig zijn. De "kleine strubelingen" dienden aldus Heurax, te worden vergeten.

Concluderende kan worden vastgesteld, dat de C.P.N. en haar neven- en mantelorganisaties in dit internationale gezelschap haar discipline t.o.v. Moskou hebben getoond. Het succes van de vredeskaravaan lag slechts zeer bescheiden heten.

III. ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. ("DE WAARHEID")

In de verkiezingscampagne der C.P.N. begint men tekeningen te komen. Zij werd ingeleid door de verkiezingsconferentie op 19/20 maart te Amsterdam. Ofschoon het colportage-organ "voortwaarts" en andere partijbladen meer dan ooit zijn afgestemd op

een scherpe stellingname tegen de Regeringspartijen, inzonderheid de P.v.d.A., wil de C.P.N. toch de nadruk laten vallen op het gesproken woord. Dit is goedkoper. Het bedrag voor het verkiezingsfonds (fl. 160.000) is een ton lager dan in 1948.

Tot aan de verkiezingsdag moest een onafgebroken en gesloten rook van bijeenkomsten worden belegd. De plaatselijke kandidaten zouden in de komende maanden wederom suggesties krijgen van bekende landelijke sprekers. De plaatselijke propaganda zou door de districten en afdelingen bekostigd moeten worden. Met behulp van strijdfondsbusjes, steunlijsten en anderszins moest het benodigde bedrag in de kortst mogelijke tijd worden vergaard. De komende weken dienden namelijk uitsluitend gewijd te worden aan propaganda- en agitatie-werk.

Het partijwerk diende nog intensiever te worden verricht, omdat het verdedigen van de dagelijkse belangen der arbeiders de beste bijdrage betekende. Die arbeid diende echter gepaard te gaan met het geven van politieke ophef. Zij, die op de C.P.N. zouden stemmen, moesten worden aangespoord om ook mee te strijden voor haar directe politieke doeleinden.

Geheel in overeenstemming met de internationale koers van het communisme stelt de C.P.N. ook hier het bewaren van de vrede voorop. Dit zou noodzakelijk zijn, omdat de arbeiders rechtstreeks betrokken werden bij de oorlogsvoorbereidingen door de omschakeling van vele bedrijven van vrede- op oorlogsproductie.

In de geschiedenis van een revolutionaire partij komen "afwijkingen" herhaaldelijk voor. Dit was in het verleden met de C.P.N. en haar voorgangster het geval en ook thans doen zich zulke verschijnselen van dissidentie voor. Juist in de laatste maanden werd er een aantal gesignaleerd, welke gevallen echter in het algemeen niet zijn terug te voeren tot ideologische geschillen. Sommige terugtredingen en bedankjes kunnen worden verklaard uit een gevoel van beduchtigheid voor "de boternam", weer andere zijn het gevolg van persoonlijke geschillen in de bezem der C.P.N. De meer markante geschillen hebben tenslotte te maken met oriëntatie op de partijkoers. Het geval-Koejerans was er een, dat echter niet tot het einde schijnt te zijn uitgevochten. Van recente datum is een conflict in de Friese gemeente Opsterland. Een gedeelte van de leden der C.P.N. in genoemde gemeente heeft zich afgescheiden van de partij en zich voorlopig verenigd tot een afzonderlijke groep onder de naam van "Onafhankelijke groep van de Communistische Partij". Hoeveel leden zich van de Partij hebben afgescheiden is nog niet bekend. Tot hen, die zich hebben losgemaakt van de C.P.N. behoren drie leden (de helft) van de gemeenteraadsfractie van Opsterland, o.a. de wethouder Gerrit Roorda, tevens lid van de Provinciale Staten van Friesland. Deze afscheiding moet in hoofdzaak gezocht worden in het feit, dat Roorda door de partijleiding naar de achtergrond werd geschoven.

De terugslag van deze actie ondervond het Tweede Kamerlid Jan Haken, die te Beets (gem. Opsterland) als spreker optrad in een openbare C.P.N.-vergadering (30-4-1949). Roorda was, aldus spreker, niet te vertrouwen en moest dan ook uit de partij worden geweerd. Voor de tweede wereldoorlog had hij zich verdienst-

lijck gemaakt, maar wijzens de bezetting en ook daerme had hij vele fouten gemaakt. De belangen van Koorda lagen ook anders dan de belangen der arbeiders, want Koorda was zelf een klein boer en dus ook uit op eigen bérst. Het feit, dat hij nu met een nieuwe partij uitkwam betekende hem ook al als geen goed communist. Van de gelegenheid om vragen te stellen werd door twee personen gebruik gemaakt. Beiden wilden weten waarom Koorda toch nog als No. 3 op de kandidatenlijst voor de gemeenteraadswerkzaamheden was geplaatst, terwijl hij geen goed communist was. De invulder werd door deze vraag enigzins in het nauw gedreven, doch verklaarde tenslotte, dat ook de partij wel eens fouten kon maken en dat Koorda hierdoor de gelegenheid kreeg zich nog te herstellen.

Het geval-Koorda snijdt vlak voor de raadswerkingen diep in het vlees van de partij in Friesland, omdat Gerrit Koorda jarenlang fractieleider der C.P.N. was in de Statenvergadering van dat gewest. In de openbare zitting van 22-12-1948 van de Staten van Friesland werd hij als zodanig oetwreed door zijn partijgenoot Oppers. Tot veler verdoering liet Koorda niet bij dit incident zonder weerlegging personen.

Volgens het Overijssels dagblad zou in de laatste raadszitting van 1948 een derde van de C.P.N.-leden in Friesland hebben bedankt. Het aantal lezers op "Le Waerheid" zou minstens gehalveerd zijn.

Een aantal terugtredingen van voormalige C.P.N.-leden kon worden verklaard uit het "in ongeduld" vallen bij de partijleiding. Min of meer heet dit het geval bij J. J. Dijkster, die in de plaats van A. J. Hoogemans tot lid van de Provinciale Staten van Noord-Nederland werd benoemd. In Sneek bedankte een actief C.P.N.-er als partijlid. Hij beweerde zich niet te kunnen verenigen met de opvatting der partij inzake het gebeuren in de Oost-Sloevskije. Vrees voor het verliezen van zijn betrekking als los gemeenteraadslid kon echter de ware achtergrond van dit besluit zijn. Dit laatste motief zou ook gelden voor een aantal andere secretaris aldare, die briefwisselaar is.

In Jutphaas bedankte een raadslid voor de partij. Hij stond zijn raadszetel niet af. Motief: bezwaar tegen de partijpolitiek t.a.v. Oost-Europa.

In Wijnga bedankte een C.P.N.-er als statenlid. Hij werd gerucht daartoe gecocept door het partijbestuur.

De voorzitter van de ard. Sneek bedankte als lid. Hij was bevreesd, dat door zijn partijlidmaatschap de partijleiders van hem "vader" is, zou worden genoemd.

In April j.l. bedankte de Weststellingwerf een partijsecretaris als partij- en raadslid. Zijn opvolger in de raadszetel niet, omdat hij eveneens in April j.l. als partijlid had bedankt. Motief: hij kon zich niet verenigen met de richtlijnen, hem door het partijbestuur gegeven.

Begin 1949 had in dezelfde gemeente een oud R.F.A.-lid als C.P.N.-lid bedankt.

In Loouwarder brak een vrouwelijk partijlid met de C.P.N. en stelde haar Statenzetel ter beschikking. Zij kon zich volgens haar zeggen niet verenigen met het dictatorial optreden van het partijbestuur en de blinde Rusland-verbaerlijking.

Ook buiten Friesland deden zich behalve de reeds vermeldde nog een aantal opvallende mutaties voor. Om onbekende redenen

treden enige partijleden als C.P.N.-mandatarissen in de Prov. Staten terug (osa, Zwolle en Dordrecht).

Het aantal teruggetreden raadsleden was legio (osa te Hengelo, Heerlen, Amsten, Den Haag, Rotterdam).

In Kerkrade nam een C.P.N.-raadslid ontslag en bedacht tevens voor de partij. Erte van zijn opvolgers op de lijst wou- genden een benoeming te aanvaarden.

Bevanstaande (onvolledige) opvolging geeft een indruk van de uiteenlopende redenen, die talrijke voor- staanden bezogen terug te treden. Het verloop in de C.P.N. is vrij er- de. Het heegaan van vooraanstaande functionarissen werkt bovendien stekelijk op de lagere regionen.

De 1 Mei-viering der C.P.N. verliep dit jaar tamelijk lauw. Opvallend was de slechte opkomst, vooral in de grotere verdel- kingscentra. Desondanks bracht de "Hollandse Prawd" - zoals een Waarheids- factor te Parijs zijn blad deze dagen aandiende bij de Sowjet-Russische schrijver Fadejew - enthousiaste cijfers.

De opkomst heette "verheugend groot". In werkelijkheid ver- toonden de circa 80 openbare 1 Mei-vergaderingen (Waarheids-opgave circa 100), in stad en land georganiseerd door de C.P.N., een bescheiden effect.

Ter bijeenkomst op het IJsselterrein in Amsterdam, waar Paul de Groot het woord voerde, waren volgens het Kans- lid Sam Gortzak 50.000 personen aanwezig. Het A.K.I. schatte het aantal op 10.000, "De Waarheid" op 55.000. De verdeling dezerzijds lag tussen 15.000 en 20.000, van wie de helft vrouwen en 30% jeugd- ge personen. De C.P.N.-sprekers buiten Amsterdam hadden bijvoor- opdracht te spreken over 60.000 in de hoofdstad bijeengekomen demonstranten.

De 1 Mei-viering in Den Haag telde niet 5.500 belangstel- lenden (Waarheid) doch 2700. Honderden zij plaatsen bleven over onbezet. In Buschede waren 2000 kameraden door de Waarheids- slaggever geteld. Er waren in feite bij de aanvang ongeveer 10 belangstellenden verzameld. Voor het eind was de helft 1000 verdwenen. Nog andere Waarheidsopgaven, gevolgd door afwijpende schattingen dezerzijds voor enkele gemeenten zijn:

Dordrecht: 300 (150); Leiden: 250 (100); Alblasserwaard: 200 (100); sloagde bijeenkomst in het stedelijk park, ge- een 1000 verzameld (160, tuincap. 2500); Beverwijk: 300 (275, zaalcap. 500); Leeuwarden: 300 (250, zaalcap. 600); Groningen: 200 (100, zaalcap. 1200).

In de gemeenten, waar de opkomst te gering was gebleven, gooide de redactie van het C.P.N.-blad er- en statieposten bovenop.

Ook dit Meifeest werd ondergesnoekt gemaakt door de Internationa- lische vredesoffensief der communisten. Het landelijke Meifeest- affiche verscheen dehalve met de slagzin "1 Mei-Vredes".

De overige Mei-leuzen behielden de desiderata voor een verhoging en tegen de duurte, voor grootscheepse wijf- en voor de onmiddellijke terugkeer der 7 E- oort-district, de terugtrekking van alle troepen uit Indonesië en geen verdere uit- zendingen. De sprekers bewogen zich zonder uitzondering rond deze thema's, waar zij valen wezen op het belang van de komende raadsverkiezingen. De Groot bracht in zijn rede te arstorian

Thilde aan de jongens in uniform die in de jeugddemonstratie vooraan gingen en verklaarde: "Wij zijn trots op hen. Wij zijn fier trots op, dat ook in de rijen van het leger steeds sterker wordt gehoord, een einde aan de broederstrijd te maken".

Tevoren had deze partijsecretaris der C.P.N. betoogd de mochten te verduubbelen om de Nederlandse arbeiders en boerenboons in Indonesië tegen uitputting en vernietiging te beschermen "waaraan zij door verblinde machtswellustelingen worden prijsgegeven".

Op 7 Mei, aldus De Groot zou de eerste afdeling Britse bezettingstroepen in Nederland en land gaan. "Toen we ze nodig hadden om mee tegen de Duitsers te strijden in 1942, kwamen ze niet. (Is bedoeld 1940?). Maar nu komen ze en zullen hun intrek nemen in het beruchte Schalkhaar, in de nabijheid ligt het vliegveld Teuge, dat als basis voor atombommenwerpers zal worden gebruikt".

Hij vermaande tot eenheid om de vrede te verdedigen, en riep arbeiders en intellectuelen van de Partij van de Arbeid op om te ageren tegen het Atlantisch Pact "het werk van de Amerikaanse ex-minister Forrestal, die later krankzinnig is gebleken".

Bij het uitvaren van het troepentransportschip "De Grote Beer" van Amsterdam naar IJmuiden (13-4-1949) hebben communistische elementen op velerlei wijze geageerd. De verspreiding door het district Amsterdam der C.P.N. van een geïllustreerd en agitatorisch gesteld pamflet, getiteld "De Grote Beer", en andere activiteiten, o.m. het beschilderen van de overkapping van het Centraal Station (IJ-zijde) met een leuze in letters van meer dan manshoogte, duiden op een terdage voorbereid agitatie.

Op woensdagnamiddag (13-4-1949) reed een vrachtauto op de Kanaalkade te Zaandam, welke kade direct langs het Noordzeekanaal loopt. Het schip "De Grote Beer" voer op dat tijdstip in het Noordzeekanaal in de richting van IJmuiden. De auto reed gelijk op met het schip. Aan de linkerzijde van de auto was een groot bord bevestigd met het opschrift: "VREDE".

Tegen de avond van dezelfde dag hebben tijdens het schutten van "De Grote Beer" in de sluisen van IJmuiden, communistische elementen, kennelijk onder leiding van twee communistische wethouders uit Velsen, eveneens op bijzondere wijze van hun belangstelling doen blijken.

Door een greep mannen en vrouwen werd een aantal spandoeken ontroid en geheven achter het opgestelde publiek, de opschriften gekeerd naar de opvarende militairen. De vertoning van deze opschriften, o.m. luidende: "Troepen terug uit Indonesië" en "Geen kazernes maar huizen", had kennelijk ten doel reacties te verwekken onder de militairen. Voorts werd getracht door het vormen van spreekkoren de aandacht van de opvarenden te trekken, terwijl een aantal vrouwen zich bezig hield met het verspreiden van het N.V.B.-blad "Vrede en Opbouw". Gezien de jeugdige leeftijd van enige demonstranten kon worden aangenomen, dat het A.N.J.V. zich evenmin onbetuigd heeft gelaten. Deze demonstratie werd door ingrijpen der politie beëindigd. De reactie van het aanwezige publiek en de opvarende militairen was correct. Meerdere militairen gaven luide blijk van hun misnoegen over de demonstratie. Ongeveer 2500 tot 5000 personen waren bij het ver-

brek van "De Grote Boer" aanwezig. Een deel der demonstranten te Velsen was van elders gekomen.

In Groningen werd in April een "vrouwencomité" gevormd, dat de vrouwen van militairen in Indonesië aanbeval aan haar uitge- reikte belastingpapieren door te zenden naar de mannen in Indone- sië. De vrouwen richtten zich, volgens "De Waarheid" (12-4-1949) met hun grieven schriftelijk tot de Minister van Oorlog. Ook hier heeft de C.P.N. de actie geprezen en aangemoedigd als een middel ter verwezenlijking van "de vurigste wens: "onze jongens terug".

17. NEVEN- EN MANDELORGANISATIES DER C.P.N.

In het beeld hunner bedrijvigheid is sedert de vorige ver- slagperiode weinig verandering gekomen.

A.N.J.V. - Dit verbond gaf in April een vredeskraant van "Wijn" uit onder het adagium: "Wij willen de vrede en zullen er voor strijden". Tegenover deze terreur, zo luidt het daarin o.m., past slechts een doelbewust optreden van alle vredelievende jonge mensen. De arrestaties van onze kameraden hebben ver buiten onze kring, waar hetzelfde verzet leeft, tot opschudding geleid.

"Wie het niet gelooft, hij leze het manifest van de solda- ten in Chaam, welke conclusie "Ga niet..." wij niet kunnen on- terschrijven, maar waarvan de geest die is van alle jonge mensen "die in hun toekomst bedreigd worden: wij willen leven!" (Zie ten deze ook overzicht No.3-1949, blz.5 onderaan).

Het A.N.J.V. bleef terzake ageren tegen het vasthouden van zijn hoofdbestuurder Eric Mol en de leden Piet Langendijk en Gerrit van Praag. Het verheugde zich over de voorwaardelijke vrijlating van een ander hoofdbestuurder, de Hagenaar Dick Ber- kelder.

Drie A.N.J.V.-ers werden als officiële jeugdgedelegeerden naar het Parijse vredescongres gezonden, o.w. het N.V.V.-lid Dick Berkelder voornoemd.

Het hoofdbestuur gaf tijdens het wereldvredescongres te Parijs elke dag een "Vredes Stuurrad" uit (No.1, 19-4-1949).

Het A.N.J.V. zal van 4 t/m 6 Juni a.s. te Hulshorst zijn districtskamp houden.

In het instructieblad "Het Stuurrad" werd aan het A.N.J.V.- leder medegedeeld, dat op de landelijke Paasconferentie Nico Luyink als lid van de dagelijkse leiding zijn taak ging beoog- ren omdat hij elders in de arbeidersbeweging een functie op zich had genomen. De Paasconferentie protesteerde in een motie tegen het voornemen der regering om de lichten 1941 tot en met 1944 in te delen bij de Nationale Reserve. Paul de Groot sprak de A.N.J.V.-conferentie toe en werd met langdurige toejuichingen begroet.

Ook andere gasten o.a. Andries van de Vlaamse Volkspartij en Sunito van de "Perhimpunan Indonesia" voerden het woord.

N.V.B. - Ook deze communistische vrouwenorganisatie vond in de jongste weken haar voornaamste taak in het ondersteunen

van de ngn. vredescampagne door middel van demonstraties en colportagetochten.

Het hoofdbestuurlid van de Nederlandse Vrouwen Beweging Nel Boudewijn riep in een openbare vergadering te Delft (20-10-1949) alle Nederlandse vrouwen, die voor de vrede zijn op aan, wanneer ter deelneming aan militaire oefeningen der Westerse machtsindheden, Amerikaanse of Engelse soldaten in Nederland worden komen, deze te ontvangen met rotte eieren en tomaten, zoals Churchill was ontvangen in Amerika.

O.P.S.J. - Deze mantelorganisatie hield van 23 - 25 April j.l. te Hollandse Rading een kamp, waaraan circa 150 jongelui deelnamen. De vredescampagne vorderde ook van deze organisatie het leeuwendeel harer bedrijvigheid in de afgelopen weken. Nog steeds tracht de O.P.S.J. haar contacten in de universitaire wereld te leggen, wat tot dusverre geen zichtbare resultaten opleverde.

"Nederland-U.S.S.R." - Deze vriendschapsvereniging hield haar jaarlijks congres op 23 en 24 April j.l. te Amsterdam. Vers heerlijking van de Sowjet-Unie en verguizing van het oorlogszuchtige Westen vormden schering en inslag van enige resoluties.

Door het aftreden van H. Hennink was de voorzittersplaats vacant geworden. Theun de Vries, de bekende communistische acteur, werd bij acclamatie in die functie benoemd. A. Blumer werd hoofd redacteur van "NOC" inplaats van E. Rebling, die nu algemeen secretaris is. Van der Zee werd gedelegeerd tot administratief secretaris. Dr. J. A. Zonnenberg werd niet meer candidaat gesteld.

Tijdens de culturele ochtend in Krasnapolsky was er veel belangstelling uit diplomatieke kringen (Sowjet-Unie en sateliet-staten). De Russische ambassadeur hield een rede. Goosse van de WKS en afgevaardigden van zusterverenigingen in het buitenland waren mede aanwezig.

O.m. werden de volgende voorstellen aangenomen:

De vereniging gaat na, in hoeverre het mogelijk is de Sowjet-Unie te bezoeken en tot uitwisseling van vacantielingen te komen.

De vereniging streeft er ernstig naar de beste klink uit de S.U. zelf uit te brengen, tegen een zo laag mogelijk exploitatiebedrag.

De vereniging gaat de mogelijkheid na om zgn. tentstagen te houden.

De vereniging onderzoekt de mogelijkheid om een reizende tentconstelling over de S.U. samen te stellen.

De organisatie van het gehele congres bleek slecht en was alerdig uitgevoerd. De meeste afgevaardigden kregen eerst op het congres kennis van de ingekomen voorstellen. De ingekomen voorstellen waren niet van prae-adviezen van het Hoofdbestuur voorzien; deze werden a l'improviste gegeven van achter de bestuurs-tafel, waar J. Hoogevoort, in strijd met alle regels, iedere zitting leidde.

V. REVOLUTIONNAIR COMMUNISTISCHE PARTIJ (R.C.P.).

Het derde congres der R.C.P. (Nederlandse Sectie van de IVE Internationale) werd van 16 t/m 19 April j.l. te Amsterdam gehouden. De besprekingen werden in besloten kring gevoerd en hadden voor een belangrijk deel wederom betrekking op politieke en vakverenigings-praktijken. Aan theoretische bespiegelingen heeft het evenmin ontbroken.

Het Paascongres toonde zich ontstemd over het niet verschijnen van een verwachte delegatie der IVE Internationale. Een nieuw Centraal Comité (13 man) werd gekozen. Het is thans uitgebreid met enige plaatsvervangende leden. Het Politiek Bureau bleef na herverkiezing, nagenoeg in oude samenstelling fungeren. Daarvan maakt de O.V.B.-functionaris Nelis Oosterwijk (Rotterdam) ook deel uit. Zoals bekend is er in de kringen van het Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties deining ontstaan naar Oosterwijk's politieke activiteit. Enige O.V.B.-instanties waren beducht, dat vooral in Rotterdam de positie van het verband als de politieke instelling zou lijden onder een R.C.P.-candidatuur van Oosterwijk. Laatstgenoemde zal deze echter wel handhaven. Mogelijk zal de R.C.P. ook in enkele andere grote centra gemeentebereidsandidaten stellen.

De 1 Mei-voering van de R.C.P. (te Amsterdam) leverde geen nieuwe gezichtspunten op. Inzake Indonesië wil de R.C.P. enige reserve in acht nemen tegenover Tan Malaka, die gemeentelijk als Trotskyst wordt gekwalificeerd. Men koestert in die kringen een zekere achterdocht vanwege Malaka's beweerde nationalistische gevoelens.

VI. SOCIALISTISCHE BEWEGING.

Op 2e Paasdag werd deze beweging officieel gefundeerd tijdens een congres waar 22 delegaties, afkomstig uit verschillende plaatsen van het land, tegenwoordig waren. Van de opzet, zoals aangegeven in overzicht No. 5-1948, werd niet afgeweken. Te zijner tijd zal de beweging, die plaatselijke groepen wil gaan oprichten, in een partij worden omgezet. De Socialistische Beweging richtte zich met een 1 Mei-oorbep tot de Nederlandse arbeidersklasse.

Als politiek secretaris fungeert F. Kiof, redacteur van "De Vlam". De mogelijkheid, dat "de Oude S.D.A.P." binnen een afzienbare termijn zal opgaan in de Socialistische Beweging, is groot. "De Oude S.D.A.P." heeft als zelfstandige organisatie slechts in enkele plaatsen wortel geschoten, zodat de geneigdheid van de eangeslotenen is toegenomen, om in breder verband op te treden. Enkele figuren uit het R.C.P.-kamp en van de Spartacus-groep toonden persoonlijke belangstelling voor de S.B. Het is waarschijnlijk dat genoemde beweging zich tegen deze extreem-radicalen stromingen zal teweer stellen. "De Socialist" (No. 1, Mei 1949) verscheen inmiddels als orgaan. Afgewacht dient te worden of de groep in staat is om de publicatie maandelijks voort te zetten en te bestendigen.

Tijdens het stichtingscongres werd besloten contact te zoeken met de internationale organisatie die de vorming van de Socialistische Verenigde Staten van Europa nastreeft. Tevens wil de Socialistische Beweging verbinding zoeken met het zgn. "Congres des Peuples". Hierin zijn voornamelijk nationale en socialistische groeperingen in Noord-Afrika en het Midden-Oosten verenigd. Reeds in het beginstadium van de S.B. zijn er aanwijzingen, dat enige politiek dakloze figuren, pogen om invloed te verwerven. Het zal eerst later blijken of de leiding van de Socialistische Beweging in staat is om door een doelbewust en scherp omlijnd program ontsparingen in ideologisch opzicht te voorkomen.

VII. INDONESIË.

Eén lijn trekkende met de Nederlandse communisten in de propaganda voor de vrede heeft het hoofdbestuur van de "Perhimpunan Indonesia" (P.I.) te Amsterdam niet alleen adhaesie betuigt met het van 20 tot en met 25 April 1949 te Parijs gehouden zgn. Vredescongres maar ook een delegatie derwaarts gezonden met het Indonesisch Kunstgezelschap (Sinar Indonesia), dat bij herhaling op enigszins van belang geoordeelde communistische samenkomsten aanwezig pleegt te zijn, zowel in Nederland als in het buitenland.

In een aan het Vredescongres voorafgegane "verklaring" heeft de P.I. alle Indonesiërs, waar ook ter wereld, opgeroepen zich achter dit congres te scharen en zich te verzetten tegen de plannen van de oorlogshitsers. Verder heeft de P.I. de koloniale oorlog, "die het Nederlandse imperialisme tegen het Indonesische "volk voert", een bedreiging voor de wereldvrede genoemd.

De Indonesische delegatie moet uit zeven personen hebben bestaan onder wie de hoofdbestuurleden R. Djajeng Pratomo en Mr. Sunan Hamzah (leider der delegatie), die te Parijs tijdens de eerste congreszitting aanstonds tot lid van het presidium is gekozen. Eerstgenoemde is later gekozen in het permanente Comité voor de Wereldvrede.

In vorenbedoelde verklaring van de P.I. worden wederom in navolging van de communisten de positionele maatregelen der Regering in Indonesië gelijkgeschakeld met het begrip koloniale oorlog en worden bedoelde Regeringsmaatregelen een bedreiging voor de wereldvrede genoemd.

Hiervan is echter geenszins sprake wanneer communistische legers, zoals thans in China en elders, oprukken om te mogelijk een communistische staat te vormen. Dan wordt dit begroot als een bevrijdingsstrijd. In China wordt gestreden tegen de "Amerikaanse knecht" Tsjang Kai Sjok, in Indonesië tegen het Nederlandse (ook wel: het Amerikaanse) imperialisme, waarbij de Indonesiërs bloedige offers brengen.

Tijdens het te Moskou (in het Kremlin) gehouden tiende congres van de Sowjet-vakbonden heeft de E.V.C. -voorzitter

B. Blokzijl in zijn op 22 April j.l. uitgesproken rede o.a. daarop de aandacht gevestigd, volgens Radio Moskou in deze bewoordingen:

"Het Indonesische volk brengt bloedige offers in haar strijd voor vrijheid en zelfstandigheid. Het vecht echter voor een rechtvaardige zaak en het zal overwinnen. Wij weten, dat de bevrijding van de Indonesische volkeren een zware slag zal toebrengen aan de Nederlandse bourgeoisie. De krachten van de Nederlandse arbeidersklasse zullen daardoor sterker worden en beter in staat zijn, zich te bevrijden van de toenemende verarming en uitbuiting.

"Het koloniale avontuur kost het Nederlandse volk per jaar twee miljard gulden; dit bedrag is voldoende om de huidige loonen van de arbeiders onmiddellijk met 40% te verhogen. De E.V.O. ondersteunt de vrijheidsstrijd van het Indonesische volk. Onze bondgenoten zijn niet de Nederlandse regering en zijn helpers, maar de Indonesische arbeiders en boeren.

"De oorlog in Indonesië is tevens een voortdurend gevaar voor de wereldvrede en derhalve een onderdeel van de voorbereiding tot een nieuwe wereldoorlog, neergelegd in het Atlantisch pact.

"Dit Pact en het gewapenderhand optreden tegen de volkeren van Indonesië zijn loten van één stam, n.l. het Amerikaanse imperialisme".

In geen enkel opzicht kunnen de militaire maatregelen in Indonesië genade vinden bij de C.P.N.. Bij voortduring wordt militair uitgeoefend, waarbij het kennelijk ook de bedoeling is om een geest van verzet te kweken onder de militairen, die nog naar Indonesië moeten vertrekken. Dienstweigering wordt geenszins verworpen. De bekende communist H. Gortzak heeft recent nog verklaard tijdens een openbare vergadering te Zwolle "niet de Nederlandse soldaat is verantwoordelijk voor deze koloniale oorlog, doch zij die deze oorlog hebben ontketend. Ik huldig de soldaat, die het lef heeft te weigeren hieraan deel te nemen. Wij horen in Indonesië niet thuis en men heeft daar niet naar ons gevraagd".

Het Comité "Hulp aan Indonesië" te Amsterdam heeft ook aan het Vredescongres te Parijs deelgenomen. Verder blijft dit Comité activiteit ontplooiën o.a. door het organiseren van vergaderingen en steunverlening aan de reeds meermalen in de maandoverzichten bedoelde zgn. stakende Indonesische studenten, van wie er op 6 Mei 1949 bereids enkelen per vliegtuig naar Praag vertrokken zijn om daar hun studie voort te zetten met medewerking en steun van de Regering van Tsjecho-Slowakije.

De Chinese samenleving hier te lande is tot dusverre praktisch niet onder invloed gekomen van de gebeurtenissen in China. althans naar buiten is niets waarneembaar van enige agitatie of beroering door het oprukken der communistische legers in het geboorteland. In het Chinese verenigingsleven is dienaangaande ook geen wijziging van opvattingen merkbaar. Over het algemeen houdt men zich tot dusverre buiten de politiek behoudens enkelingen die al eerder de zijde der communisten hadden gekozen en een gelijke poging van het bestuur van de Chinese studentenvereniging

"Chung San Hui" te Amsterdam om de vereniging in linkse richting te stuwen. In deze vereniging bestaat echter een oppositie, die vreest dat de linkse op Indonesië-georiënteerde leden (Chinezen) te veel macht zullen krijgen. De oppositie weet, dat achter het bestuur invloedrijke figuren van de "Perhimpunan Indonesia" staan (namelijk de P.I.-leden Go Cien Tjwan, Gouw Jam Hok en hun aanhang) en men wil voorkomen, dat de studentenvereniging tot een Chinese mantelorganisatie van de P.I. gemaakt wordt.

Er bestaat al geruime tijd een streven om te geraken tot een fusie van verschillende Chinese verenigingen met de landelijke vereniging van intellectuele Chinezen "Chung Hwa Hui". De apolitieke besturen waren vóór deze fusie, daar "Chung Hwa Hui" ook geen politieke richting heeft. Een uitzondering maakt echter vooregenoemde vereniging "Chung San Hui" onder invloed van het linkse bestuur. Ofschoon de "Chung Hwa Hui" reeds aan verschillende verlangens van de "Chun San Hui" tegemoet is gekomen, wordt door het bestuur dezer vereniging de fusie nog steeds verworpen.

-----
9 Mei 1949.

VIII. OVERZICHT DER STAKINGEN IN APRIL 1949.
Zie bladzijde 15.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN APRIL 1949.

- 15 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat.	Volgn o.
British-American Tobacco Co. Amsterdam.	Hervatting vorige actie voor 4% toeslag jaarloon.	EVC-ANBT leidde actie.	Actie verliep; staking 27-4 opgeheven, zonder bereiken v. resultaat.	1
Mac Tabak Mij. Amsterdam.	Ondersteuning actie bij British-American.	Idem.	Idem.	2
Spinnerij en Cellenstoffenfabriek Na. Verschuren & Zonen te Tilburg.	Protest tegen aanstelling controleerder op arbeidsprestatie.	Leden EVC-ATELK stookten.	Na oproep directie tot werkhervatting, slechts 4 arbeiders aan het werk; rest ontslagen, hebben later werk op oude voorw. hervat.	3
Arbeiders Kamer Erfschei-derveen.	Ontevredenheid over voorgesteld loon, ingevolge toepassing CAO.	CPN-EVC stookte.	Arbeid onder voorgestelde voorwaarden begonnen.	4
N. Hollandse Apparatenfab. Bngelo.	Sitdownstaking om aanspraak op loonsverhoging kracht bij te zetten.	---	Werk daarna normaal hervat.	5
W. Stoom Ta-lijt fabr. "Nederland" Hilversum.	Ontevredenheid over het invoeren van bepaald tariefstelsel.	---	Werk ondanks invoering tariefstelsel normaal hervat.	6
Cucadoors bij versch. objecten te Amsterdam.	Protest tegen invoering van zuiver bij CAO toegestaan loon.	Actie door EVC-ABWB voorbereid en geleid.	Staking duurt voort.	7
N. V. Utrechtse Regenbouw Mij. werkzaam te Bngelo.	Eis: verhoging loon- toeslag voor gedeelte der arbeiders.	EVC-ABWB steunde.	Stakers ontslagen, werk door anderen voortgezet; staking 2-5-49 opgeheven.	8

De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan.
 De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.
 1. staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren).
 2. staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren of langer).
 3. staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	plm. 500																													
26-1	eerst plm. 500, daarna geleidelijk minder.																													
	plm. 100																													
26-1	eerst plm. 100, daarna geleidelijk minder.																													
3	24-3																													
	30																													
4	29-3																													
	30																													
	36: betreft één-urige sitdownstaking.																													
	125																													
	25																													
	70																													
	65																													
	24																													
	staking wordt																													
	2:5:40 opge																													
	heven!																													
	1 2 3 4																													